

8.6.2010

Esko Antola
Johtaja, Centrum Balticum

Keskuskauppakamarin Pohjoisen EU-integraation näköalat – kommentit

Politiikan aika

Euroopan unionin Pohjoinen on yhtä kuin Itämeri. Itämerestä on tullut Euroopan makroalueellistumisen pilotti, jota nyt tutkitaan tarkkaan eri puolilla Eurooppaa. Pilottialueen asema antaisi Itämeren maille mahdollisuuden antaa panoksensa Euroopan tulevaan kehitykseen. Tämä edellyttää kuitenkin nykyistä tiiviimpää poliittista yhteistyötä ja johtajuutta alueella. Suomella olisi mahdollisuus ottaa johtajuus EU:n pohjoisen politiikan kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Euroopan unionin strategia Itämerta varten on ollut voimassa puoli vuotta. Uhkana on, että siitä tulee yksi strategia monien muiden EU:n strategioiden joukossa. Lissabonin strategian jäljet pelottavat. Itämeren mailta puuttuu poliittinen sitoutuminen sen edistämiseen. Strategian toimeenpano on jalkautettu pääasiassa jäsenmaiden hallintoihin ja niihin se uhkaa myös jumittua.

Etlan laatima raportti on erinomaisen ajankohtainen. On hämmästyttävää, kuinka vähän huomiota Itämeren talousalueen dynamiikka on saanut osakseen. Itämeri-strategian keskusteluissa. Strategian sisältö toistaa kuluneita vaatimuksia mutta ei tarjoa näkemyksiä, miten tavoitteisiin päästäisiin. ETLA:n raportissakin toistetaan perusvaatimuksia kuten sisämarkkinoiden toteuttaminen mutta siinä nostetaan esille myös laajempia näköaloja.

Raportissa avainkysymykseksi nostetaan EMU-jäsenyyden toteuttaminen. Painotus saa tukea Viron EMU-jäsenyydestä. Viro on kuitenkin vasta kolmas alueen kahdeksasta EU:n jäsenmaasta, joka siirtyy euroon. Ajankohta sinänsä oikeaan osuvalle vaatimukselle ei ole suotuisa. On vaikeata nähdä, miten EMU juuri nyt houkuttelisi Tanskaa ja Ruotsia. Se voisi olla myytävissä poliittisena hankkeena, mutta edellytyksenä on, että EMU –maailman nykyiselle kriisille löytyisi toimiva poliittinen ja institutionaalinen ratkaisu. Ruotsin ja Tanskan EMU-jäsenyys lisäisi alueen poliittista painoa EU:ssa.

Pohjoisen EU:n on otettava yhteistyössään seuraava askel. Itämeri-strategiassa ja erilaisissa huippukokouksissa on otettu ja annettu sitoumuksia. Niiden lunastamisen aika on nyt. Se ei tapahdu automaattisesti. Tarvitaan nopeasti poliittista painetta, joka edistää sitoutumisten toimeenpanoa.

Alueella toimivat lukuisat instituutiot ja rakenteet tulisi uudistaa ja valjastaa yhteistyön tiivistämiseen ja sitouttamiseen. Toimeenpanon edistäminen jää alueen kuuden pienen EU-maan tehtäväksi. Ensimmäisenä askeleena ne voisivat kiinteyttää yhteistyötään pohjoismaisten ja Baltian maiden parlamenttien ja hallitusten välisten jo olemassa olevien instituutioiden välillä. Ne sitoisivat yhteistyöhön myös Islannin ja Norjan.

Mutta tämä edellyttää johtajuutta. Juuri nyt johtajuudesta ei ole merkkejä näkyvissä. Seuraavan askeleen ottamisessa pohjoisen EU:n politiikassa Suomelle avautuisi suuri vaikuttamisen mahdollisuus lähiympäristön taloudellisessa ja poliittisessa kehityksessä.